

תקציב 2021: מתי? כמה? ולמה? - הערות

נובמבר 2020

פרופ' צבי אקשטיין

דיקן בי"ס טיומקין לכלכלה וראש מכון אהרן

המרכז הבינתחומי הרצליה

ודאות תקציבית חיונית לצמיחה באמצעות תעסוקה

- דרושות עכשיו: תוכנית כלכלית עם חזון של **צמיחה וצמצום העוני**, ומסגרת תקציבית ל-2021-22 לתוכנית זו
- **היעד: חזרה לתעסוקה של ינואר 2020** (78% בגילאי 25-64) עד סוף 2022
 - לספק **תמריצים לתעסוקה** לעובדים וליצור **ביקושים לעובדים** בכל ענפי המשק
 - להקדים ולזרז **השקעות** בתחומים שזוהה בהם חוסר משמעותי
 - תרחיש מומלץ להשקעות: **תוספת השקעה של 2% לשנה (כ-29 מיליארד ש"ח לשנה) ב-2021-22**
 - התוצאה: הגברת צמיחה שנתית של 1%, שיעור תעסוקה 78% ויחס חוב-תוצר 85% - 82% בסוף 2022
 - תוספת ההוצאה להגברת התעסוקה והפריון **לא תגרום לעליית ריבית החוב** (מתחת 1%) גם אם יחס חוב תוצר יגיע לכ-85%

מדיניות תומכת תעסוקה

- רשת בטחון תוך שימור התמריץ ליציאה לעבודה:

- התניית האפשרות להוצאה לחל"ת במידת הפגיעה בעסק

- אפשרות לתעסוקה בחצי משרה + פיצוי חלקי על החצי השני

- התניית הזכאות בחובת התייצבות והשתתפות בתכנית תעסוקה

- תמיכה בעצמאים בהיקף דומה לתמיכה בשכירים

- יישום רפורמה מקיפה על פי המתווה של ועדת "תעסוקה 2030":

- הרחבת היקף המשתתפים בתכניות תעסוקה - אבחון תעסוקתי, הכוונה לעבודה, להכשרה ולהשכלה, ליווי בחיפוש עבודה אקטיבי והשמה

- הרחבת היקף המשתתפים בהכשרות מקצועיות - הון אנושי כללי, מקצועות בהם יש ביקוש ותשואה 6%, שיתוף מעסיקים בתכניות לימוד ובהתמחויות

- תנאי הכרחי לניהול מדיניות התעסוקה - תיאום בין כל הגופים ומערכת נתונים - הקמת משרד עבודה כפי שקיים בכל המדינות המפותחות

תמיכה במגזר העסקי - עידוד ביקושים

- הורדה זמנית על עלויות העסקה לבעלי שכר נמוך
- הרחבת ההלוואות בערבות מדינה בכמות ושיעור הערבות לעסקים חדשים - דרך בנקים וקרנות ייעודיות קיימות וחדשות
- מענק הוצאות קבועות מותנה ברף פגיעה מינימלי
- יצירת מנגנון טיפול בעסקים קטנים בענפים שעדיין סגורים
- פחת מואץ להשקעות בכל ענפי במשק

צמצום רגולציה ובירוקרטיה

- צמצום הרגולציה העודפת והנטל הבירוקרטי הכבד כמנוע לתעסוקה וצמיחה:
- עלות תקציבית זניחה, השפעה מידית ומשמעותית ליזמות ולהשקעות
- הנטל הבירוקרטי הוא מס על כניסה ועל הפעילות השוטפת, במיוחד לעסקים קטנים ובינוניים, ופוגע בתחרות
- המלצות:
- **ONE STOP SHOP** לפתיחה ורישוי עסק לכל הארץ
- הפחתת חסמי כניסה לחברות זרות: שיפור מדד ה-**STRI** (פתיחות) של ה-OECD ל-10 המדינות המובילות (כיום מקום 34 מתוך 37)
- מדידת הנטל הבירוקרטי על עסקים בשיטת ה-**SCM**

פרויקטים להגברת צמיחה, תעסוקה ופריון

- רפורמות – משבר הוא הזדמנות

- בנייה מלאה של מערכות E-Government וקידום דיגיטציה במשק

- קידום תחבורה ובפרט תחבורה ציבורית:

- רכבות קלות וכבדות; חשמול; כבישי כניסה מהירים; אגרות גודש;

- אוטובוסים בזמינות גבוהה

- קידום יישום המטרו

- קידום החברה הערבית: חינוך, תעסוקה (הכשרות, עברית) תשתיות

- קידום החברה החרדית: תעסוקה (גיל הפטור והכשרות)

- שיכון ודיור: רפורמה במימון הרשויות המקומיות (הורדת ארנונה לעסקים ופיצוי חלקי לרשויות חלשות), רפורמה בתיעוש הבנייה, השקעה בתשתיות תומכות דיור, התחדשות עירונית ולא להביא עובדים זרים